

DOI 10.37491/UNZ.99.3
УДК 351.85:004

Денис ГЕРМАН¹,
Микола ПУЗЬКО²

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ ТА КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ: ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ

Метою статті є визначення особливостей впровадження штучного інтелекту в сфері культури та креативних індустрій у контексті державно-управлінського аспекту. Проаналізовано основні можливості та напрями впровадження штучного інтелекту в державному управлінні розвитком сфери культури та креативних індустрій в Україні. Зазначено, що реалізація цифрової трансформації з використанням технологій штучного інтелекту вимагає дотримання принципів структурно-функціонального, інформаційно-комунікативного та організаційно-технологічного підходів, що забезпечить децентралізацію, модернізацію інформаційної інфраструктури та оптимізацію управлінських процесів. Узагальнено перспективи та напрямки впровадження штучного інтелекту в державному управлінні сферою культури та креативних індустрій України. Визначено основні переваги штучного інтелекту при впровадженні у сфері культури та креативних індустрій, зокрема: можливість аналізувати великі обсяги даних, прогнозувати тенденції, автоматизувати рутинні процеси та приймати обґрунтовані управлінські рішення, що

¹ аспірант, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, kmdu@kneu.edu.ua, <https://orcid.org/0009-0003-6891-1820>.

² аспірант, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, nick.puzko@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0008-5872-7911>.

може впливати на покращення якості та доступності культурних продуктів, створювати нові канали та моделі споживання. Це включає застосування технологій для оцифрування культурної спадщини, управління культурними установами та створення персоналізованих знань для відвідувачів. Виявлено потенційні ризики, пов'язані з впровадженням штучного інтелекту в державному управлінні розвитком сфери культури та креативних індустрій в Україні. Використання технологій штучного інтелекту може супроводжуватися ризиками, пов'язаними із захистом авторських прав, етикою та прозорістю прийняття рішень. Констатовано, що, попри значні перспективи, впровадження ШІ в публічному управлінні перебуває на ранній стадії і стикається з численними викликами, такими як: відсутність чітких методологічних підходів та практичних інструментів, а також ризиками, пов'язаними із конфіденційністю, прозорістю алгоритмів і впливом на робочі місця. Відзначено, що використання штучного інтелекту у створенні креативних продуктів пов'язане з ціннісними засадами розвитку культурної та креативної сфери, перетворюючи творчість з індивідуальної на колективну, де роль машинних систем стає співмірною значенню людини. Запропоновано уточнене визначення поняття «креативні індустрії» в українському законодавстві, що враховує специфіку створення креативних продуктів з використанням штучного інтелекту.

Ключові слова: штучний інтелект, державне управління, цифрова трансформація, культура та креативні індустрії.

Постановка проблеми. В умовах динамічних змін, що відбуваються в глобальній економіці, та постійного розвитку цифрових технологій, питання цифрової трансформації державного управління розвитком сфери культури та креативних індустрій в Україні є надзвичайно актуальним.

Сьогодні креативні індустрії стають критично важливими для посилення конкурентоспроможності національних економік та відіграють важливу роль у соціальному розвитку. Саме сфера креативних індустрій відіграє ключову роль у цифровізації суспільства та впровадженні новітніх технологій, що, у свою чергу, збільшує роль цифрових трансформацій у сфері державного управління цими індустріями, адже традиційні методи часто не відповідають вимогам сучасного цифрового середовища.

В умовах повоєнного відновлення сфера культури та креативних індустрій може стати одним з драйверів економічного розвитку нашої держави. Втім, через військові дії Україна зіткнулася з серйозними викликами, які додалися до системних викликів, що стояли перед сферою всі роки незалежності.

Одним з інноваційних інструментів, який може покращити ефективність державного управління розвитком сфери культури та креативних індустрій, є технології штучного інтелекту (ШІ). ШІ надає нові можливості для аналізу великих обсягів даних, прогнозування тенденцій, автоматизації рутинних процесів та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Попри це, застосування ШІ у державному управлінні залишається на ранній стадії, і перспективи його впровадження несуть не лише переваги, але й ризики.

Відсутність чітких методологічних підходів та практичних інструментів обмежує використання ШІ в державному управлінні. Таким чином, існує необхідність у розробці та апробації нових методів і моделей, які б дозволили максимально ефективно використовувати потенціал ШІ як інструмент цифрових трансформацій державного управління сферою культури та креативних індустрій в Україні.

Аналіз досліджень і публікацій. Визначенню та сутності цифрової трансформації в контексті державної політики, а також дослідженню та аналізу теоретичних засад цифрових трансформацій, присвячені численні наукові праці українських науковців: Т. Биркович, В. Биркович, О. Кабанець, О. Карпенко, Ю. Карпенко, В. Наместнік, А. Осьмак, П. Рябоконт, Н. Савченко. Визначенню поняття штучного інтелекту приділили увагу вітчизняні науковці О. Баранов, О. Теличко, В. Режун, Ю. Чабаненко, Ю. Тюря. Перспективи, проблеми та ризики використання штучного інтелекту в публічному управлінні досліджували Л. Живцова, Л. Требик, Т. Яровой, А. Свінцицький, А. Осьмак, Ю. Карпенко, І. Семененко, О. Піжук. Питання впровадження технологій штучного інтелекту в публічне управління сферою культури та креативних індустрій є відносно малодослідженим у працях українських науковців, проте активно висвітлюється іноземними вченими, зокрема: F. Bignami, C. Meng, R. Juanatas, J. Niguidula, A. Bordàs Vives, Y. Liu, P. Song, J. Wang, X. Hu.

Відповідно **невирішеною частиною загальної проблеми** є наукове обґрунтування перспектив впровадження інструментів штучного інтелекту в публічному управлінні сферою культури та креативних індустрій України.

Метою дослідження є визначення особливостей впровадження інструментів штучного інтелекту у сфері культури та креативних індустрій в контексті державно-управлінського аспекту.

Виклад основного матеріалу. Для забезпечення коректності тлумачень та однозначності викладу матеріалу конкретизуємо та уточнимо основні поняття та терміни, що використовуються в дослідженні.

Цифрові трансформації, за визначенням, запропонованим О. В. Карпенко, — це «докорінні перетворення мислення та життєдіяльності людини, зміни її професійних та управлінських компетенцій, які спричинені використанням цифрових технологій». Цифрові трансформації публічного управління визначаються як «реінжиніринг управлінської діяльності органів публічної влади на основі можливостей застосування в ній цифрових технологій» [1].

Цифрова трансформація базується на технологіях, наборах даних і бізнес-моделях, які є її ключовими рушійними силами. Аналізуючи різні аспекти цифрової трансформації, виділяють сім взаємопов'язаних вимірів:

доступ, використання, інновації, робочі місця, соціальне процвітання, довіра і відкритість ринку. Для повного використання переваг цифрової трансформації та вирішення її проблем необхідна координація політики в усіх вимірах [2].

Цифрова трансформація дозволяє оптимізувати використання інформаційних даних та сприяє інноваціям у комунікаціях. Це створює умови для покращення методів прийняття рішень і оптимального використання цифрових технологій у державному управлінні.

Поняття «культура» та «креативні індустрії» визначені в Законі України «Про культуру», де культура визначається як «сукупність матеріального і духовного надбання певної людської спільноти (етносу, нації), нагромадженого, закріпленого і збагаченого протягом тривалого періоду, що передається від покоління до покоління, включає всі види мистецтва, культурну спадщину, культурні цінності, науку, освіту та відображає рівень розвитку цієї спільноти» [3]. Креативні індустрії — «види економічної діяльності, метою яких є створення доданої вартості і робочих місць через культурне (мистецьке) та/або креативне вираження, а їх продукти і послуги є результатом індивідуальної творчості» [4].

Важливо відзначити, що, відповідно до українського законодавства, до креативних індустрій належить економічна діяльність у секторі нових медіа, ІТ (в тому числі комп'ютерне програмування), а також у секторах візуального, сценічного, аудіального, аудіовізуального мистецтва; дизайну; літератури і видавничої діяльності; архітектура й урбаністика; реклама, маркетинг і PR [5].

Креативні індустрії сьогодні привертають дедалі більшу увагу в світі. Інтеграція виробничих процесів, зокрема тих, що пов'язані з цифровою революцією, призводить до формування нових каналів масового розповсюдження креативних продуктів. Застосування цифрових технологій у культурній сфері відкриває значні можливості, зокрема у сфері управління культурною спадщиною, роблячи її більш доступною, а також у розробці нових бізнес-моделей та моделей генерації доходів для музеїв, бібліотек та інших культурних установ [6].

Розвиток креативних індустрій набуває особливої актуальності у період переходу до цифрової економіки [7].

Технологія штучного інтелекту сьогодні є однією з найбільш актуальних технологій, якій приділяють значну увагу і підприємці, і науковці, і уряди держав. Втім, оскільки технологія штучного інтелекту є відносно новою і її практичне застосування, зокрема в публічному управлінні, знаходиться на початковій стадії, як у науковому середовищі, так і законодавстві різних країн існують різні підходи до визначення поняття «штучний інтелект».

Як зазначається у заяві федеральної агенції США ACUS: «Не існує загально визнаного визначення «штучного інтелекту», і швидкий розвиток цієї галузі, а також поширення різноманітних варіантів використання, ускладнюють формулювання такого визначення. Загалом, системи штучного інтелекту зазвичай мають такі характеристики, як здатність навча-

тися вирішувати складні проблеми, робити прогнози або виконувати завдання, які раніше вимагали людського прийняття рішень або втручання» [8].

Науковці О. А. Теличко, В. А. Рекун та Ю. С. Чабаненко відзначають, що підходи до визначення поняття штучного інтелекту залежить від галузі його застосування. Так, у сфері філософської гносеології його характеризують як систему здатну до творчості, у сфері ІТ — як технологію обробки масивів даних алгоритмічними системами, а в юридичній сфері — розглядають у контексті вирішення правових проблем [9].

Як зазначає Ю. І. Тюрня, поняття «штучний інтелект» асоціюється як з науковим напрямком досліджень, так і з технологіями та алгоритмічними системами, здатними мислити та діяти подібно до людей для досягнення певної мети. Підхід до визначення поняття, на думку науковця, при цьому залежить від мети розробки такого поняття та його подальшого застосування [10].

Так, за визначенням Н. М. Щербак та М. С. Уткіної, штучний інтелект — це комп'ютерна програма, в основі якої лежать алгоритми аналізу даних та прийняття на їх основі автономних рішень, у ході досягнення яких ця програма може навчатися та, аналізуючи дані, покращувати власну ефективність [11].

Ю. Ковтуненко дає ширше визначення, вказуючи, що штучний інтелект — це «наука і технологія, здатна відтворити процеси мислення людського мозку і направити їх на створення і обробку різних комп'ютерних програм, а також інтелектуальних машин, здатних повністю замінити і спростити людську роботу» [12].

Відзначимо, що в законодавстві Європейського Союзу та США також представлені різні визначення штучного інтелекту, проте єдиним для них є підхід до штучного інтелекту, як до машинної системи, створеної для досягнення певної мети.

У 2018 році експертна група високого рівня Європейської комісії зі штучного інтелекту запропонувала визначення штучного інтелекту як систем, створених людьми, які, маючи складну мету, діють у фізичному або цифровому світі, сприймаючи своє оточення, інтерпретуючи зібрані структуровані або неструктуровані дані, аналізують знання, отримані з цих даних, і вирішують, які дії слід вжити (відповідно до заздалегідь визначених параметрів) для досягнення заданої мети. Системи ШІ також можуть бути розроблені для того, щоб навчатися адаптувати свою поведінку, аналізуючи, як їхні попередні дії впливають на навколишнє середовище [13].

Організація економічного співробітництва та розвитку визначила систему штучного інтелекту, як машинну систему, яка для певного заданого набору цілей, визначених людьми, може робити прогнози, надавати рекомендації або ухвалювати рішення, що впливають на реальні або віртуальні середовища. При цьому системи ШІ розроблені для роботи з різними рівнями автономії [14].

За визначенням Європейського Союзу від 2019 року, штучний інтелект — це високорозвинені системи, що здатні аналізувати встановлені

умови і з певною мірою автономності приймати рішення для досягнення визначених цілей [15].

Найновіше визначення у європейському законодавстві надано в Конвенції Ради Європи щодо захисту прав людини і демократії в умовах розвитку технологій штучного інтелекту в травні 2024 року. У ній «система штучного інтелекту» визначена, як машинна система, яка для явних або неявних цілей робить висновки з вхідних даних, які вона отримує, про те, як створювати вихідні дані, такі як: прогнози, контент, рекомендації або рішення, які можуть впливати на фізичні або віртуальні середовища. Різні системи штучного інтелекту відрізняються за рівнем автономності та здатністю до адаптації після впровадження [16].

Визначення поняття «штучний інтелект» у законодавстві США в цілому відповідає визначенню наданому Організацією економічного співробітництва та розвитку. Відповідно до визначення в Національному законі про штучний інтелект (2020), це машинна система, що для заданого набору визначених людиною цілей може робити прогнози, рекомендації або приймати рішення, що впливають на реальні або віртуальні середовища. Системи штучного інтелекту використовують надані машиною або людиною вхідні дані для того, щоб: (А) сприймати реальні та віртуальні середовища; (В) на основі сприйнятої інформації за допомогою автоматизованого аналізу формувати певні моделі; та (С) використовувати висновки моделі для формулювання варіантів інформації або дій [17].

В українському законодавстві терміну «штучний інтелект» надано визначення у «Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні» (2020): «штучний інтелект — організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань» [18]. У цьому дослідженні ми будемо спиратися саме на це визначення.

Важливу роль у процесах цифрової трансформації відіграє технологія великих даних (*BigData*). Системи штучного інтелекту дозволяють аналізувати ці дані в масштабах, які раніше не були можливими. У поєднанні з технологією машинного навчання аналітика та інформація, необхідні для прийняття управлінських рішень, можуть генеруватися в режимі реального часу. Штучний інтелект є істотним прискорювачем цифрової трансформації через дію трьох факторів: подальшого зростання масивів даних, збільшення обчислювальних потужностей та постійного розвитку нових алгоритмів використання даних [19].

У рамках наукової дискусії щодо використання інструментів штучного інтелекту в державному управлінні відзначаються перспективи та позитивні сторони використання ШІ, а також ризики, пов'язані, в першу чергу, з тим, що технологія продовжує розвиватися і на сьогодні не існує чіткого розуміння динаміки та горизонтів її розвитку.

Суттєвою перевагою технології штучного інтелекту є те, що вона надає можливість оперативно аналізувати та обробляти значні обсяги даних, в результаті чого зменшуються витрати часу [20].

До позитивних сторін цифровізації державного управління належить перспектива ефективної трансформації органів державного управління у цифрові публічні адміністрації, що сприятиме підвищенню продуктивності та оперативності роботи праці персоналу, економії бюджетних коштів, інвентаризації ресурсів, ефективному застосуванню моделювання й прогнозу ситуацій, прозорості прийняття рішень. Водночас органи державної влади і місцевого самоврядування зобов'язані трансформувати інформаційні системи, які використовуються в процесах державного управління, таким чином, щоб вони були доступними і зрозумілими, та забезпечити ефективну інформаційно-комунікаційну взаємодію з громадянами [21].

Штучний інтелект має великий потенціал для застосування в різних галузях державного управління. Він дозволяє автоматизувати процеси, покращувати якість прийняття управлінських рішень і забезпечувати більш оперативну та ефективну роботу державних органів. Алгоритми штучного інтелекту можуть виконувати різні завдання та функції в системах мережевого управління: аналіз даних і прогнозування, підтримка прийняття рішень (асистент), оптимізація процесів управління (оптимізація), обробка запитів та звернень громадян (комунікативно-інформаційна функція), цифрова безпека, кіберзахист та боротьба з корупцією (кібербезпека та протидія корупції), моделювання та прогнозування ризиків (ризик-менеджмент), а також електронний документообіг та логістика даних (дата-менеджмент) [22].

Застосування алгоритмів машинного навчання дозволяє виявляти складні закономірності, які можуть враховуватися під час розробки нових стратегій управління [23].

Алгоритми штучного інтелекту можуть застосовуватися для швидкого сортування та аналізу інформації, що зменшує час, необхідний для виконання адміністративних процедур [24].

Конкретні приклади впровадження технологій штучного інтелекту в публічному управлінні включають аналітику даних для прогнозування та управління кризами, що дозволяє аналізувати дані з різних джерел для передбачення кризових ситуацій і прийняття оперативних та ефективних рішень; покращення взаємодії з громадськістю шляхом автоматизації збору та аналізу відгуків громадян і надання рекомендацій для вдосконалення політик; створення електронних систем управління, які спрощують доступ до публічних послуг і забезпечують ефективну обробку документів та заявок, наприклад, через використання чат-ботів; прогнозування та управління ресурсами, такими як: бюджет, енергія та водні ресурси, — за допомогою аналітичних моделей, що розраховують оптимальні рішення; системи моніторингу та прогнозування соціальних і економічних показників, які надають урядам актуальну інформацію для адаптації політики [25].

Варто враховувати, що використання штучного інтелекту в державному управлінні може супроводжуватися низкою ризиків. Це, зокрема про-

блеми захисту персональних даних, конфіденційності, впливу на робочі місця та безпеку праці. Хоча технології штучного інтелекту базуються на алгоритмах машинного навчання і їхнє функціонування є об'єктивним, вхідні дані або алгоритми можуть мати приховані викривлення, що може призвести до рішень з негативними наслідками для громадян та суспільства [23].

Складність та непрозорість алгоритмів штучного інтелекту, у свою чергу, може призводити до непередбачуваних результатів та ускладнювати юридичну відповідальність за прийняття рішень на основі даних штучного інтелекту [24].

Вагомим ризиком у процесі прийняття рішень органами державної влади та місцевого самоврядування є ризик байесівської пастки, коли при оцінці подій або ризиків, заснованій на байесівському підході, апріорні ймовірності враховуються недостатньо або надто сильно. Такий підхід може вплинути на якість рішення або оцінки, і нова інформація не здатна змінити цю оцінку [22].

У Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні (2020) визначено низку завдань, які необхідно здійснити в рамках впровадження та розвитку технологій ШІ в Україні. Частина цих завдань безпосередньо пов'язані зі сферою культури та креативних індустрій.

Це, зокрема: запровадження державного замовлення на системи штучного інтелекту та ІТ-спеціалістів; стимулювання державно-приватного партнерства у сфері інноваційних проєктів; застосування технологій ШІ для аналізу, прогнозування та моделювання розвитку показників ефективності системи публічного управління; визначення напрямів конвертації даних в електронну форму та створення або актуалізація наявних державних електронних інформаційних ресурсів; застосування технологій штучного інтелекту в забезпеченні інформаційної безпеки [18].

У Концепції Державної цільової науково-технічної програми з використання технологій штучного інтелекту в пріоритетних галузях економіки на період до 2026 року, схваленої у травні 2024, галузі, що належать до креативних індустрій, зокрема галузь інформаційно-комунікаційних послуг, серед визначених пріоритетних галузей не зазначаються [26].

Відзначимо, що ключовою особливістю сфери культури та креативних індустрій є те, що продуктом більшості секторів сфери є різні форми інформації та даних. Тобто, на відміну від інших секторів економіки, де продуктами є товари та послуги, у сфері ККІ інструменти штучного інтелекту можуть бути використані не лише для реалізації завдань, пов'язаних з аналізом, прогнозуванням, управлінням та моніторингом, а й для безпосереднього створення продуктів.

Наприклад, штучний інтелект дозволяє музеям та галереям використовувати художні колекції для створення нових інтерпретацій і зв'язків між експонатами, прискорюючи та масштабуючи процес оцифрування культурної спадщини. Це, у свою чергу, сприяє створенню динамічних і персоналізованих знань для відвідувачів. Наприклад, Державний музей в Амстердамі використовує алгоритми штучного інтелекту, щоб кураторам було легше пов'язувати твори мистецтва і знаходити нові зв'язки та мотиви [27].

Технології штучного інтелекту сприяють технологічним інноваціям та змінам у структурі креативних індустрій. Інноваційні технології, такі як: глибоке навчання, розпізнавання обличчя, інтелектуальний пошук та VR, — дозволяють створювати нові моделі виробництва, поширення та споживання контенту. Це покращує якість і ефективність розробки та виробництва культурних продуктів. ШІ впливає також на створення нових маркетингових каналів та моделей споживання [28]. ШІ сприяє технологічному прогресу у сфері ККІ, що веде до зростання її продуктивності та конкурентоспроможності. Використання інструментів штучного інтелекту може значно підвищити ефективність діяльності у сфері культури та креативних індустрій шляхом оптимізації управління, підвищення продуктивності та вдосконалення творчих процесів.

Хоча впровадження технологій ШІ у сфері культури та креативних індустрій перебуває на ранній стадії, вже відзначається тенденція до зростання його ролі, як перспективного співавтора, який за завданням людини виконує креативні завдання [29].

Однак ці можливості супроводжуються і значними ризиками та етичними дилемами, зокрема пов'язаними з питаннями авторського права та захисту контенту. Наприклад, актуальною проблемою є використання захищеного авторським правом контенту для навчання моделей ШІ, що може призвести до неправомірного використання захищених матеріалів і порушення прав художників.

Мінімізацію цих ризиків та пом'якшення недоліків впровадження технологій штучного інтелекту може забезпечити розробка сучасних законодавчих норм, які відповідатимуть вимогам часу та встановлять певні «правила гри» законодавчому рівні, забезпечать регулювання використання ШІ, його розвиток, відповідальність за правопорушення та право власності на згенерований контент, щоб сприяти здоровим та сталим відносинам між технологією та індустріями [30].

Одним з перших кроків у цьому напрямку в Україні можна вважати Дорожню карту з регулювання штучного інтелекту, представлену Міністерством цифрової трансформації України в жовтні 2023 року. В основу регулювання покладено підхід, що має врахувати інтереси ключових стейкхолдерів та, шляхом використання позазаконодавчих механізмів, забезпечити розробку і впровадження законодавства, яке врахує інтереси бізнесу, вимоги Регламенту ЄС про штучний інтелект та встановить належний рівень захисту громадян від ризиків пов'язаних з використанням ШІ [31].

Використання штучного інтелекту при створенні креативних продуктів пов'язане також з ціннісними засадами розвитку культурної та креативної сфери, як в економічному, так і в соціальному вимірі, адже до появи технології ШІ основою культурних та творчих процесів була лише здатність людини до створення нових ідей, образів та форм. Роль ШІ як фактичного співавтора означає, що креативні продукти, створені з використанням ШІ, мають вважатися результатами колективної, а не індивідуальної творчості. При цьому роль людини як творця зменшується, значення ж ма-

шинних систем стає співмірним значенню людини у процесі творення. Економічний ефект від подібної співпраці полягатиме в економії часових ресурсів творців, розширенні можливостей для створення нових форм та видів креативної продукції та подальшому динамічному розвитку індустрії в цілому.

Перспективи таких змін сьогодні важко спрогнозувати, проте механізми державного управління потребують вдосконалення з урахуванням ролі штучного інтелекту в розвитку креативних індустрій.

Зважаючи на вищезазначене, необхідні зміни і на законодавчому рівні. Зокрема, вважаємо доцільним запропонувати уточнене визначення поняття «креативні індустрії» в українському законодавстві, а саме: креативні індустрії — це види економічної діяльності, метою яких є створення доданої вартості і робочих місць через культурне (мистецьке) та/або креативне вираження, а їхні продукти і послуги є результатом індивідуальної або колективної творчості.

Також потребує подальшого вдосконалення механізм захисту персональних даних. Необхідне уточнення визначення прав інтелектуальної власності штучного інтелекту та відповідні зміни в законодавстві, забезпечення раціонального застосування технологій штучного інтелекту в межах, встановлених законом [32]. Це, у свою чергу, вимагає нових підходів у публічному управлінні сферою культури та креативних індустрій.

Висновок. Визначено основні можливості та напрями впровадження штучного інтелекту як інструменту цифрової трансформації публічного управління розвитком сфери культури та креативних індустрій в Україні. Впровадження технологій штучного інтелекту є перспективним та важливим напрямом цифрової трансформації публічного управління розвитком сфери культури та креативних індустрій в Україні, оскільки може значно підвищити ефективність публічного управління у цій сфері.

Реалізація цифрової трансформації з використанням технологій штучного інтелекту вимагає дотримання принципів структурно-функціонального, інформаційно-комунікативного та організаційно-технологічного підходів, що забезпечить децентралізацію, модернізацію інформаційної інфраструктури та оптимізацію управлінських процесів.

ШІ дозволяє аналізувати великі обсяги даних, прогнозувати тенденції, автоматизувати рутинні процеси та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Окрім того, використання штучного інтелекту може впливати на покращення якості та доступності культурних продуктів, створювати нові канали та моделі споживання. Це включає застосування технологій для оцифрування культурної спадщини, управління культурними установами та створення персоналізованих знань для відвідувачів.

Виявлено потенційні ризики, пов'язані з використанням штучного інтелекту, як інструменту цифрової трансформації публічного управління розвитком сфери культури та креативних індустрій. Попри значні перспективи, впровадження ШІ в публічному управлінні перебуває на ранній стадії і стикається з численними викликами, такими як: відсутність чітких методологічних підходів та практичних інструментів, а також ризиками,

пов'язаними із конфіденційністю, прозорістю алгоритмів і впливом на робочі місця. Використання технологій штучного інтелекту може супроводжуватися ризиками, пов'язаними із захистом авторських прав, етикою та прозорістю прийняття рішень.

Узагальнено перспективи та напрямки впровадження штучного інтелекту в публічному управлінні сферою культури та креативних індустрій України. Для максимального використання потенціалу ШІ необхідно розробити нові моделі та методи, а також законодавчі норми, які дозволять ефективно використовувати ШІ як інструмент цифрових трансформацій публічного управління та забезпечать регулювання використання ШІ і захист авторських прав та персональних даних. Впровадження технологій ШІ в публічному управлінні сферою культури та креативних індустрій має значний потенціал, але потребує відповідних методологічних підходів, законодавчого регулювання та уваги до етичних аспектів.

Використання штучного інтелекту у створенні креативних продуктів пов'язане з ціннісними засадами розвитку культурної та креативної сфери, перетворюючи творчість з індивідуальної на колективну, де роль машинних систем стає співмірною значенню людини. Це сприяє економії часу творців, розширенню можливостей для нових форм креативної продукції та динамічному розвитку індустрії. Перспективи таких змін сьогодні важко спрогнозувати, проте механізми публічного управління потребують вдосконалення з урахуванням ролі ШІ.

Зважаючи на вищезазначене, запропоновано уточнене визначення поняття «креативні індустрії» в українському законодавстві, а саме: креативні індустрії — це види економічної діяльності, метою яких є створення доданої вартості і робочих місць через культурне (мистецьке) та/або креативне вираження, а їхні продукти і послуги є результатом індивідуальної або колективної творчості.

Потребують подальшого дослідження способи та методи застосування технологій штучного інтелекту в публічному управлінні сферою культури та креативних індустрій. Необхідний розвиток теоретико-методологічних обґрунтувань впливу технологій штучного інтелекту на розвиток культури та креативних індустрій.

Список використаних джерел

1. Цифрове врядування / за ред. О. В. Карпенка. Київ : Ідея Принт, 2020. 336 с.
2. Биркович Т. І., Биркович В. І., Кабанець О. С. Механізми публічного управління у сфері цифрових трансформацій. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 9. <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2019.9.2>.
3. Про культуру. Закон України від 14.12.2010 р. № 2778–VI. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/g7wgo>.
4. Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо визначення поняття «креативні індустрії». Закон України від 19.06.2018 р. № 2458–VIII. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/Cx2-6>.

5. Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.04.2019 р. № 265–р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/PMxif>.
6. Давимука С. А., Федулова Л. І. Креативний сектор економіки: досвід та напрями розбудови. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», 2017. 528 с.
7. Новікова О. Ф., Азьмук Н. А., Шастун А. Д. Розвиток креативних індустрій в Україні в контексті становлення цифрової економіки. *Modern transformations in economic sand management* : V International scientific-practical conference (March 26–27, 2021. Klaipeda, Lithuania). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2021. С. 84–88. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-064-3-19>.
8. Statement #20 Agency Use of Artificial Intelligence (December 31, 2020). *Administrative Conference of the United States*. URL: <https://t.ly/tHCYS>.
9. Теличко О. А., Реқун В. А., Чабаненко Ю. С. Проблеми визначення та нормативного закріплення поняття «штучний інтелект» у законодавстві зарубіжних країн та України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 2. С. 310–313. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-2/75>.
10. Тюрю Ю. І. Аналіз філософсько-правових підходів до визначення поняття «штучний інтелект». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2022. № 54. С. 54–58. <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2022.56.12>.
11. Щербак Н. М., Уткіна М. С. Теоретико-методологічні підходи до визначення штучного інтелекту. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 2. С. 214–217. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-2/51>.
12. Ковтуненко Ю. В. Застосування штучного інтелекту у системі управління підприємством: проблеми та переваги. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2019. № 2 (8). С. 93–99. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4171114>.
13. A definition of AI: Main cap abilities and scientific disciplines. The European Commission’s High-Level Expert Groupon Artificial Intelligence. Brussels, 18 December 2018. *The European Commission*. URL: <https://t.ly/nkYsa>.
14. Artificial Intelligence in Society. Paris. OECD Publishing, 2019. <https://doi.org/10.1787/eedfee77-en>.
15. Recommendation of the Council on Artificial Intelligence. *OECD*. URL: <https://t.ly/UO6I>.
16. CM(2024)52-final. 133rd Session of the Committee of Ministers (Strasbourg, 17 May 2024). Council of Europe Framework Convention on Artificial Intelligence and Human Rights, Democracy and the RuleofLaw. *Council of Europe*. URL: <https://t.ly/2xciN>.
17. National defense authorization act for fiscal year 2020. Public Law. 116–92—Dec. 20, 2019. *Congress.gov*. URL: <https://t.ly/ipllG>.
18. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 р. № 1556–р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/8WbWp>.

19. Піжук О. І. Штучний інтелект як один із ключових драйверів цифрової трансформації економіки. *Економіка, управління та адміністрування*. 2019. № 3 (89). С. 41–46. [https://doi.org/10.26642/ema-2019-3\(89\)-41-46](https://doi.org/10.26642/ema-2019-3(89)-41-46).
20. Живцова Л. І. Штучний інтелект: сутність та перспективи розвитку. *Український журнал будівництва та архітектури*. 2023. № 3 (015). С. 66–71. <https://doi.org/10.30838/J.BPSACEA.2312.140723.66.956>.
21. Требик Л. П. Штучний інтелект для трансформаційних змін державних інституцій та розвитку цифрового суспільства. Вісник національного університету цивільного захисту України. Серія «Державне управління». 2021. № 1 (14). С. 372–380. <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2021-1-43>.
22. Осьмак А., Карпенко Ю., Семененко І. Використання інструментів штучного інтелекту в мережевому управлінні: переваги, ризики та розвиток. *Аспекти публічного управління*. 2023 № 11 (3). С. 38–42. <https://doi.org/10.15421/152333>.
23. Свінцицький А. В. Використання штучного інтелекту у сфері управління: переваги та недоліки. *Технології добросовісного використання штучного інтелекту у сфері освіти та науки* : матер. Всеукр. наук.-пед. підв. кваліф. (31 липня–10 вересня 2023 р.). Одеса : Гельветика, 2023. С. 206–209. *Центр українсько-європейського наукового співробітництва*. URL: <https://t.ly/9pRDS>.
24. Bignami F. Artificial Intelligence Accountability of Public Administration. *The American Journal of Comparative Law*. 2022. Vol. 70, Iss. Suppl. 1. P. i312–i346, URL: <https://doi.org/10.1093/ajcl/avac012>.
25. Яровой Т. С. Можливості та ризики використання штучного інтелекту в публічному управлінні. *Economic Synergy*. 2023. № 2. С. 36–47. URL: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-2-3>.
26. Про схвалення Концепції Державної цільової науково-технічної програми з використання технологій штучного інтелекту в пріоритетних галузях економіки на період до 2026 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.04.2024 р. № 320-р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/7tA1r>.
27. Варшава Н. В. Використання технологій штучного інтелекту у креативних індустріях. *Multidisciplinary academic notes. Science research and practice*. Proceedings of the XXIV International Scientific and Practical Conference. Madrid, Spain. 2022. Pp. 111–113. *International Science Group*. URL: <https://t.ly/2-2o>; <https://doi.org/10.46299/ISG.2022.1.24>.
28. Liu Y., Song P. Creating Sustainable Cultural Industries: The Perspective of Artificial Intelligence and Global Value Chain. *Journal of Environmental and Public Health*. 2022. 6768388. 11 p. URL: <https://doi.org/10.1155/2022/6768388>.
29. В Україні видали першу книгу, написану та проілюстровану штучним інтелектом, для цього експерименту обрали космічну тематику (07.03.2023; 21:55). *Укрінформ*. URL: <https://t.ly/HzqR8>.
30. Bordàs V. A. Artificial Intelligence and the Creative Industries. Degree in business administration AE1049 — trabajo final de grado. Academic year: 2022–2023. *Repositori Universitat Jaume I*. URL: <https://t.ly/NHsKx>.
31. Дорожня карта з регулювання штучного інтелекту в Україні (2023). *Міністерство цифрової трансформації України*. URL: <https://t.ly/vgfTE>.
32. Meng C., Juanatas R., Niguidula J. Influence and Prospect of Artificial Intelligence on the Development of Cultural Industry. 2nd International

Conference on Social Development and Media Communication (SDMC 2022). *SHS Web of Conferences*. 2023. Vol. 155. 03026. URL: <https://doi.org/10.1051/shsconf/202315503026>.

Надійшла до редакції 31.07.2024
Рекомендовано до друку 14.08.2024

Denys HERMAN, Mykola PUZKO

(Kyiv National Economic University name dafter Vadym Hetman)

Using Of Artificial Intelligence In The Cultural And Creative Industries: A Public Administration Perspective

The purpose of this article is to explore the specific aspects of implementing artificial intelligence (AI) in the cultural and creative industries from a public administration perspective. The article analyses the main opportunities and directions for incorporating AI into public management for the development of these sectors in Ukraine. It highlights that digital transformation, facilitated by AI technologies, requires adherence to structural-functional, informational-communicative, and organizational-technological approaches. These approaches ensure decentralization, modernization of information infrastructure, and optimization of management processes. The article outlines the prospects and directions for AI integration into public administration in the cultural and creative sectors in Ukraine. It identifies the main benefits of AI, such as the ability to analyse large volumes of data, predict trends, automate routine processes, and support informed decision-making. These benefits can enhance the quality and accessibility of cultural products and create new channels and consumption models. This includes applications like the digitization of cultural heritage, management of cultural institutions, and the creation of personalized experiences for visitors. The article also identifies potential risks associated with implementing AI in public administration for the cultural and creative industries in Ukraine. These risks include issues related to copyright protection, ethics, and transparency in decision-making. Despite the significant potential, the integration of AI in public administration is still in its early stages. It faces numerous challenges, such as a lack of clear methodological approaches and practical tools, as well as risks related to privacy, algorithm transparency, and employment impacts. The article emphasizes that using AI in creating creative products raises important considerations regarding the value-based foundations of the cultural and creative sectors. It transforms creativity from an individual to a collective endeavor, where the role of machine systems becomes comparable to that of humans. Additionally, the article proposes a refined definition of «creative industries» in Ukrainian legislation, considering the specificities of creating creative products with AI.

Keywords: *artificial intelligence, public administration, digital transformation, culture, creative industries.*